

Een kijkje bij de kweker

De kwekerij aan de bosrand heeft diverse tuinkamers met mooie voorbeeldborders.

Vasteplantenkwekerij met hart voor de natuur

Verscholen in de bossen bij Doorn heeft de familie Van Houtum een weelderig vasteplantenparadijs gecreëerd. Een biologische kwekerij waar de natuur hoog in het vaandel staat. En waar gewoon het recht der sterksten geldt: alleen de beste planten mogen blijven.

DOOR: INGE DEKKER

Wte rondsnuft op kwekerij Van Houtum zoekt vergeefs naar een kweekkas. „Ik kan hier niet stekken, omdat ik geen kas heb. Wij vermeerderen vooral door scheuren,” vertelt Jan van Houtum die hier de dagelijkse leiding voert. Het is de meest bewerkelijke methode van vermeerderen, wat zijn gespierde armen wel bewijzen. Maar Van Houtum vindt het ook de leukste manier: „Planten moeten tegenwoordig zo snel mogelijk uit de grond gestampt worden en er aantrekkelijk uitzien in de tuincentra. Het gaat daarbij meer om geld dan om natuur. Veelal zijn die planten vermeerderd via stek of weefselcultuur in een laboratorium. De kweker koopt ze in pluggen in en kweekt die verder op.” Niks voor Van Houtum: „Wij doen hier nog het echte handwerk!” Van maart tot september is hij in de weer met het scheuren en oppotten van de planten. De in biologische potgrond opgepotte 'scheurlingen' mogen eerst rustig aanslaan op een niet al te zonnige plek. Daarna kunnen ze verder groei-

en op het zonniger deel van de kwekerij, wachtend op hun tuin van bestemming. De hosta's en andere schaduwminners blijven lekker koel onder de bosrand staan.

Gebruikswaarde

Ieder jaar plant Van Houtum 50 tot 60 nieuwe soorten of varianten aan, die hij bij andere kwekerijen in het land vindt: „Daar blijven er uiteindelijk misschien maar twee of drie van over. Soms halen ze het niet door ziektes, of ze komen de winter niet door.” Planten moeten zich bij Van Houtum drie jaar bewezen hebben, pas dan besluit hij om ze verder te gaan kweken voor de verkoop. Ze moeten absoluut winterhard zijn, niet ziektegevoelig, mogen niet woekeren en moeten een toevoeging zijn in de tuin. „Je ziet te vaak dat planten alleen maar gekweekt worden vanwege een bepaalde visuele aantrekkelijkheid die op dat moment in de mode is.”

Met de strenge selectie houdt Van Houtum het assortiment beperkt tot 800

soorten. Sommige kwekers bieden veel meer verschillende cultivars. „Die bieden de plant om de plant, mij gaat het vooral om de gebruikswaarde.”

Voormalige kerstbomenkwekerij

Het begon allemaal in 1995. Van Houtum legde als hovenier tuinen aan. „Maar voor het samenstellen van mijn beplanting moest ik half Nederland afrijden.” Hij zocht daarom een eigen stuk grond, waar hij zelf zijn assortiment op voorraad kon kweken. Op deze plek in het bos vond hij een kerstbomenkwekerij die te koop stond. „Ik heb meteen ja gezegd, zonder veel na te denken.”

Pas een jaar of zes later kreeg hij het gevoel dat het zijn eigen plek werd. „Voor de kweek van kerstbomen wordt veel met bestrijdingsmiddelen gespoten, dus het bodemleven was daar grotendeels om zeep geholpen. Ik heb nu ook nog een stuk kerstbomenbos, daar wil nauwelijks iets groeien, maar ik gooi er ieder jaar alles op wat ik over heb aan plantmateriaal en je ziet dat daar langzaam de onderbegroeiing terugkomt.”

Liever geen lopend buffet

Bodemverbetering van de schrale zandgrond speelde van begin af aan dus een belangrijke rol op de kwekerij. Die diende zo meteen als 'proeftuin' voor het ontwikkelen van een biologisch assortiment potgrond, tuinaarde en mestcompost onder de naam Bio-Kultura. Van Houtums oudste zoon Mathijs doet

Koopt u in het voorjaar nieuwe planten, denk dan vooruit en kies niet alleen lentebloeiers, maar ook planten die later in het jaar kleur geven.

De favorieten van Jan van Houtum voor de late zomerborder:

Phlox paniculata: Verkrijgbaar in allerlei tinten roze en purper, bloeit lang en 'draagt' een border daardoor qua kleur. Vanwege de vaak vlam-mende tinten slechts hier en daar toepassen.

Strobilanthes atropurpureus: Een nog vrij onbekende middelhoge bossige plant met donkerpaarse/blauwe bloemen. Oogt minder stijf dan de bekendere monnikskap (Aconitum). De lagere variant 'Blue Carpet' is een goede bodembedekker.

Kalimeris incisa: Een lang bloeiende plant die sterk aan aster doet denken. Door zijn brede en niet al te hoge groeivorm houdt hij de late border qua structuur overeind.

Panicum virgatum 'Shenandoah': Van Houtums favoriet onder de grassen. Een elegant gras met mooie roodverkleuring. Geeft een mooi wintersilhouet.

de marketing en legt uit: „De grond is het huis van de plant, daarin ontwikkelt hij zijn wortelpruik. Net als bij een huis, moet de fundering in orde zijn. Dan pas kun je boven de grond ook genieten van de tuin. We zien vaak dat mensen hun tuin vol proppen met planten zonder iets aan de grond te doen. Dan is er over drie maanden nog maar weinig te genieten van je planten. Je kunt dan wel

kunstmest geven, maar die geeft in één keer al zijn voeding af. Slechts 10% hiervan wordt benut, de overige 90% spoelt uit. Vergelijk het met een lopend buffet, je kunt maar een beperkte hoeveelheid op en niet voor een half jaar voeding tot je nemen. Onze producten zijn helemaal biologisch en geven hun stoffen langzaam af, iedere plant kan daaruit pakken wat hij wil, wanneer hij dat nodig heeft.”

De kwekerij is geopend:

van 1 maart tot 1 november op maandag, vrijdag en zaterdag, 9 - 17 uur, van 1 november tot 1 maart op vrijdag en zaterdag, 9 - 17 uur. Het adres: Vossensteinssesteeg, Doorn.

Tip: Een bezoek aan kwekerij Van Houtum is goed te combineren met het naastgelegen Van Gimborn Arboretum: www.gimbornarboretum.nl

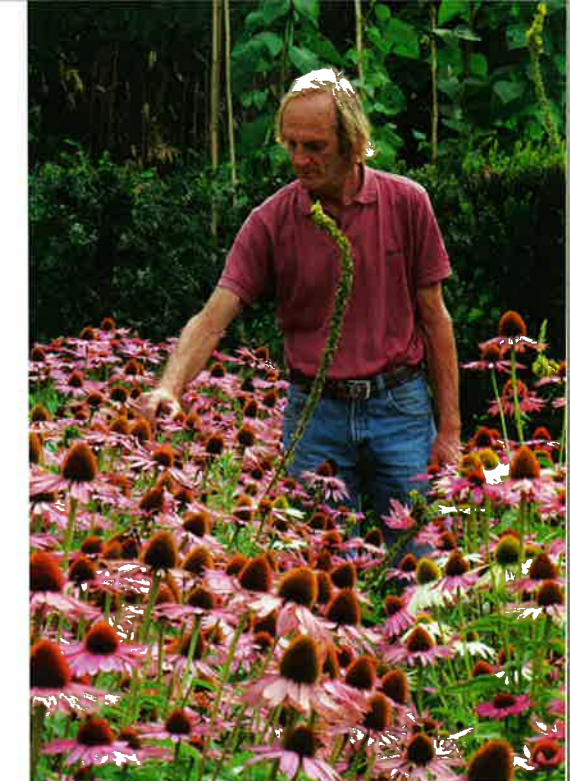
Meer info over de kwekerij:

www.kwekerijvanhoutum.nl

Meer info over Bio Kultura bemestings- en verzorgingsproducten:

www.bio-kultura.nl en www.floratura.nl.

Mathijs van Houtum verzorgt op verzoek ook informatie-avonden bij volkstuinverenigingen.

Kweker Jan van Houtum bij een kweekbed van Echinacea. (Foto's: Studio Bladgroen)

Belevingswereld

Tijdens dit interview, eind augustus, ligt de kwekerij er nog mooi bij, met veel bloeiende vaste planten. Naast de bedden met verkoopplanten zijn er ook een aantal 'tuinkamers' te bewonderen waar de beste planten uit het assortiment in combinaties zijn aangeplant. „Dit tuindeel is niet in één keer bedacht, het is geleidelijk ontstaan,” vertelt Jan van Houtum.

Naast sierplanten voert hij ook kruiden in het assortiment: „Ik wil graag ook smaak aanbieden, en probeer mensen altijd zover te krijgen dat ze hier iets proeven, bijvoorbeeld bergvenkel (*Meum athamanticum*). Dat is een heel leuk plantje dat drie verschillende smaken in zich heeft. Ik kijk dan of mensen dat eruit halen, en je merkt dat ze dan enthousiast worden om het ook te gaan gebruiken. Voor mij liggen smaakvol eten en tuinieren in het verlengde van elkaar, het zijn voor mij de dingen die ertoe doen in het leven.”

Op een zonnige augustusdag is het in de tuin een drukte van jewelste met vlinders en bijen. „We hebben hier zelfs ringslangen in de vijver.” De natuur speelt een belangrijke rol in de tuinen van Van Houtum: Veel mensen vinden vraat van insecten lastig in de tuin, maar deze beestjes brengen ook een stuk belevingswereld met zich mee. En het leert ons dat niet alles perfect is in het leven. 🍀